

BORJA VILALLONGA

El tigre

Empúries

Borja Vilallonga

El tigre

Editorial Empúries

Barcelona

Primera edició: novembre del 2024

© Borja Vilallonga, 2024

© d'aquesta edició: Edicions 62, s.a.
Editorial Empúries
Diagonal, 662-664 – 08034 Barcelona
info@grup62.com
www.editorialempuries.cat

Fotocomposició: Grup62
DIPÒSIT LEGAL: B. 18.709-2024
ISBN: 978-84-19729-53-8

La lectura obre horitzons, iguala oportunitats i construeix una societat millor.
La propietat intel·lectual és clau en la creació de continguts culturals perquè sosté
l'ecosistema de qui escriu i de les nostres llibreries.

En comprar aquest llibre contribuïu a mantenir aquest ecosistema
viu i en creixement.

A Grup62 agraïm que ens ajudeu a donar suport així a l'autonomia creativa
d'autores i autors perquè puguin continuar desenvolupant la seva funció.

Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos)
si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra. Podeu
contactar amb CEDRO a través del web www.conlicencia.com
o per telèfon al 91 702 19 70 / 93 272 04 47.

De sobte, Déu se li va aparèixer. Era en el cel teixit de núvols de París. Una allargassada figura arquitectònica jeia als peus de la gran Lutècia. Daurada, la cúpula dels Invàlids acaronava les natges del Déu celestial. No tenia gaire clar que veiés Déu, però l'Adrià era convençut que el sentia—i aquesta veu definitivament tenia una forma corpòria—. Els seus ulls blaus encesos no podien comprendre, ni assimilar, res del que succeïa. La seva mirada havia romàs fixada en la creu que coronava la cúpula on s'amagava Napoleó. En aital moment, l'Adrià esperava que una corrua d'àngels i sants, fins i tot el mateix Napoleó, sortissin a engalanar la seva alta visió espiritual. Solament veia la veu. Podia haver cregut que la tocava, era flonja i sòlida, d'una majestat inabastable. Ja ho deia Tomàs d'Aquino: el *sum-mum bonum* divinal. Amb les dents apinyocades i el puny fermament clos, l'Adrià no era satisfet de la visió que tenia: no entenia el que Déu li deia. Volia cridar i gemegar ben fort, però no li sortia la veu: l'orgue de Sant Lluís dels Invàlids l'hi apagava. Se sentia Widor en la llunyania de la nau barroca. L'Adrià va caure sobre l'empedrat del pati d'armes, víctima del turment de si mateix, que era Déu.

Els seus ulls blaus cercaven la visió de la veu de Déu: i només tenia ulls banals per a les banderes capturades de l'església.

En fi, Déu digué: «Vine». La cúpula dels Invàlids es va encendre de flames d'or pur. Tot el recinte va començar a desfer-se com mantega fosa i Déu el va prendre en la seva immensitat. La visió de la veu de Déu era tan absoluta que l'Adrià sentia com la darrera gota de la seva sang restava immòbil. El moment suprem s'havia consumat: adés tenia la certesa que havia estat cercant llarg temps. L'instant de veritat suprema no va durar ni un segon. Just quan la visió de la veu de Déu va desfermar el coneixement final de l'existència, això és, anar a Déu, la visió es va esvair.

—Us ho dic amb tota veritat, que aquest Déu absolut és l'encarnació de la major crueltat de la vida de l'home, car ens fa conèixer la immortalitat i ens la nega a l'instant!
—va cridar l'Adrià. Al seu voltant només hi va trobar turistes de passos perduts, mig sorpresos de l'escena de veure aquell noi somicant al terra del pati d'armes dels Invàlids de París. Lentament i amb molta vergonya, es va aixecar i va marxar en direcció cap al camp de Mart, on la vida es deixondia de manera més banal i intranscendent.

Amb tot, la visió va romandre.

Els arbres es fonien en l'aire. Un procés biològic. Era el parc del seminari de Danbudí, un immens bosc caducifoli. Els peus de Déu havien deixat marques coratjoses que el senyor de la llum final abraçava a través d'un aire fred i humit, calent i sec. La temperatura canviava d'un instant a l'altre. Era irrespirable, era insuportable. L'Adrià trontollava i se sentia trontollat. No podia confiar en ningú —no hi havia persones al seu voltant, ans éssers execrables i excremencials, veres carcasses d'un intent d'home—. Insectes. Descerebrals. Les paraules que pronunciaven mecànicament tothora no servien per a res si no en sabien el significat. L'acció no existia perquè no era real. Era possible actuar sense que es fes res. L'espiritualitat de l'acció era la que transformava l'acte i l'agència humana d'un automatisme bestial en una natura, absoluta i ideal. L'acció tenia un gran impacte: ja no es tractava de servir el menjar dels altres seminaristes; es causava que l'acció de servir tingués una dimensió més gran, més alta, que assolís els alts mons espirituals —l'única realitat possible, l'únic destí de l'home—. Altrament, sense aquesta realitat, cap acció humana no tenia més valor que la cagarada

d'una vaca. Semblantment, en l'acció ritual de dimensió espiritual s'abolia el sofriment. S'abolia, no existia, desapareixia, no deixava rastre. No hi havia sofriment: era l'acció pura. «T'imagines? Sense sofriment. Això és la vida. Això és un home. No és un insecte», murmurava l'Adrià. I, així i tot, l'Adrià era envoltat d'insectes. L'Adrià i la seva natura innata —potser era l'home últim entre els darrers homes—. Ell era l'antítesi de l'home-insecte. Alt, atlètic i musculat, l'Adrià era un ari-no-tan-ari, ros, d'ulls blaus. De cara esculpida i allargada, tenia un mentó petit lleugerament punxegut. Un nas d'àliga li omplia la cara i contrastava amb uns llavis finíssims i delicats. Per mor de l'ordre, mantenia el cabell amb un tallat clàssic, discret i engominat.

Un frare amb un hàbit gris li va obrir la porta. Duia una llarga i pollosa barba i el cabell rapat. Els seus ulls eren de color indistinta i completament enfonsats. L'Adrià podia percebre que aquella desferra a penes menjava. Li repugnaven els religiosos que s'infligien càstigs i penitències encara pitjors que les prescrites. Eren com infants desnerits i sense senderi: no entenien res del que feien. I ho feien amb un zel aclaparador i esborronador. L'Adrià i el frare van sortir junts de l'edifici del seminari. Van caminar una estona cap a la capella. Per algun motiu, hi havia una estricta segregació entre seminaristes. L'Adrià formava part d'aquell contingent dels qui no tenien el dret, o privilegi, de resar amb la resta de seminaristes a la capella principal del seminari. Cada matí, a aquelles hores, havien de sortir de les habitacions i dirigir-se vers la solitària capella que hi havia al fons del parc de Danbudí. Al seu dessobre, una de les agulles gòtiques del seminari s'alçava

arrogant sota els cels del seu Déu. Eren uns cels grisos, freds i calents; breu, fastigosos. L'Adrià es va deturar un instant per admirar la verticalitat de la façana del seminari, de pedra grisa, que colpia els cels grisos, mentre els peus àgils del frare d'hàbit gris corrien cap a la capella al fons del parc. Li hauria agradat d'estirar-li la corda que duia per cinturó i que li cenyia l'hàbit i el cos magre i escanyolit. En realitat, ho va fer just entrant a la capella, i de passada li va palpar el cul amb un somriure gris d'orella a orella. No ho sabia fer millor. L'amor de la mort tampoc ho hauria fet millor, i era allà colgada en l'Arbre: el finat —gros, sangonós, nu, sàdic i atractivament eròtic—. Anomenaven aquest finat Déu-fet-home, però si li haguessin dit que era el darrer home o les darreries d'un home, l'Adrià certament ho hauria cregut més que qualsevol tractat sobre concepcions immaculades.

Un estol de sotanes negres i hàbits grisos. Uns llums de claror aquosa en un intent de claredat. La capella havia conegut temps millors, si és que això era possible. Tots els religiosos eren capcots, demanant perdó de no-sé-què. Proferien mil pecats, reals o imaginaris, «però us dic amb tota veritat que no hi ha pecats reals, ans només la imaginació, la il·lusió i el miratge del pecat. De què us heu de salvar si no teniu la possibilitat de pecar? És el desig de ser salvats el que us empeny a pecar quan no es pot pecar. I continuareu pecant fins a la fi dels temps a fi de saber que podeu ser salvats!». Paraula d'Adrià.

La vanitat del pecat, de voler pecar i de ser pecadors. *Quant al pecat, ells el van inventar—eh? / per implementar la dominació*, va dir el Poeta. En realitat, l'evangelista ja ho havia dit: perquè Jesús va venir a parlar-nos, ara tothom

tenia el pecat al damunt. Pecat, contrició, constricció. Tots els seminaristes, tots els frares eren constrets. L'Adrià, ensotanat com la resta de seminaristes, era constret també. Era com una mena de rampell anal que li pujava per la columna. No hi havia cap somriure. L'Adrià tenia la temptació de ser el bufó de l'indret: els bufons eren els únics que podien dir alguna veritat, potser la veritat. Emperò la seva fe ingènua i genuïna li impedia d'abraçar la irreverència, encara. Aquella capella, aquell seminari de Danbudí, aquells futurs sacerdots catòlics eren el darrer baluard d'una civilització expirada. L'Adrià així ho creia, també. Això no obstant, hi havia alguna cosa que el segregava d'aquell ramat d'expressions severes i ulls rígids. Volia riure, volia que la severitat pogués transformar-se en serenor. Era la serenor, el que l'Adrià cercava. «*Lectio! Meditatio! Oratio! Contemplatio!* Això havia dit un sant, i un altre sant l'havia citat. Després ho va dir un company seminarista al cor, el que seu a la misericòrdia de la seva esquerra. *Ego tanquam centrum circuli*. Ja ho voldria, ja... Caldria primer somoure cada unça de teologia i començar de nou només amb la víctima propiciatòria i el ritual gloriós de bellesa. Valors netes per a una religió neta. Baixin els crucifixos, pugin les majestats! Déu, va dir qualsevol boig ple de veritat, es troba exhaust de tantes pregàries, de tanta xerrameca buida i incessant. Em vull fer una palla», meditava l'Adrià amb cara d'aguantar ciris. La serenor potser podia arribar gràcies a una generosa palla, però això certament seria més tard. Ara l'Adrià era a la capella del fons del parc de Danbudí.

La capella era plena. Les hores menudes i l'escassa solaritat que penetrava les grans ogives neogòtiques propi-

ciaven l'ambient necessari per a una pregària autèntica, veritable, efectiva i afectada. En realitat, el problema era la lluna. Si en comptes de tenir la *domina* Luna tinguessin el *dominus* Sol, res d'això no passaria. És possible que s'hagués extingit el darrer home. Les bombes haurien arrasat el món, però la llavor que n'eixiria seria més pura. Calia la puresa? *Ricorda* Dresden. L'Arbre que va plantar l'arbre hauria mort, però la partitura del món finalment hauria recuperat l'harmonia. L'Adrià no sabia veure la bellesa en aquella lentitud i aquella falsedat, per bé que la fe genuïna i ingènua el revestia d'una falsa idea solar. La carcassa cantava *directio voluntatis* i desitjava *auctoritas*, engrunava *potestas*, i ignorava que tot havia de ser *Imperium*. Insectes daurats al cap de cada clergue d'aquella capella. «Què era la fe sinó una perversió de la *fides*?». L'Adrià no sabia res, ho sabia, però en aquelles hores petites sadollades de paraules i cants desafinats esperava d'entendre de saber alguna cosa...

A les parets laterals de la capella al fons del parc de Danbudí hi havia les imatges del Via Crucis. Aquelles escenes de la Passió invitaven a la pietat i al recolliment dels pensaments purs —i feien foguera dels pensaments impurs—. Perquè existia la puresa, naixia la impuresa. Eren escenes que invitaven al pecat. A l'altar, un petit sagrari daurat en forma d'esponerosa caseta gòtica flamígera contenia el Cos. L'èxtasi del Cos enamorava l'Adrià. No sabia si l'amor i la pietat filial que sentia devers Déu podien igualar l'amor, captivamenta i addicció que sentia devers el Cos —vaja, el pa dels collons en forma de circumferència infinita, insípida, enganxosa. Un miratge d'aliment, però com que teòricament era aliment espiritual tot era

permès. L'èxtasi imaginari del Cos, la il·lusió d'aquell avortament de pa s'esvaïa just quan el *culmen et fons* de la vida cristiana tocava els llavis del comunicant. Aquell pa era un frau i només altíssimes dosis de fantasia podien fer creure que hi havia una vera comunicació espiritual. «Pa de vida? Que em tornin la bossa!», xisclava l'Adrià en la seva consciència.

Aquell matí era a punt de ser diferent dels altres.

El prevost del seminari va entrar en processó a la capella. El seguien dos acòlits curosament seleccionats entre llepes: llepes de llepes, enllustradors il·lustres d'escàs cervell i àmplia llengua succionadora. El prevost era un home de mitjana edat, esquifit, amb cara de globus, morena i coronada amb un escadusser cabell negre. Li penjaven unes galtes de pell pelleringa, mal afaitades, i d'una color que delatava la seva condició de raça inferior. La seva expressió era un estadi avançat de constricció del rampell anal: els cadàvers somreien més que aquella pobra deixalla. Era de peus lleugers i avançava ràpid cap a l'altar de la capella. Anava revestit amb una casulla de sedes barates, de prostituta de rebaixes. Aquella mena de capellans s'entestaven a dur ornaments litúrgics que no havien conegut mai, però que creien més purs i més efectius en el guany de puresa de mèrit. Tal volta una casulla antiga, de les d'abans que l'Església llancés pel desaignador els tresors multiseculars de la tradició, seria menys pura però més humana. Si era més humana, tenia més bellesa. Si tenia més bellesa, era més divina. Per contra, les casulles del postconcili eren més llores, per tant, eren més pures i menys humanes; en conseqüència, eren menys divines. Com més puresa reclamava l'Església, més s'allu-

nyava del Déu que vindicava. «Van inventar la llordesa a fi de justificar millor el seu monopoli de Déu, per tal que el món i la barca de Pere fossin u. Així van assassinar Déu», pensava amb cara severa l'Adrià, tot veient el prevost diminut entrant al presbiteri amb aquella aberració estètica al damunt.

Els cants s'alçaven —en honor a Déu o al prevost que entrava?—. «La música, diuen els entesos, és l'expressió de l'harmonia còsmica de l'intel·lecte diví. La música, diuen els més entesos, és el portal d'accés a les regions superiors. La voluntat insuficient de l'home massa cops és incapaç de produir els sons, les melodies i les harmonies necessaris per a aquest accés divinal. No sé si compta l'intent, o bé caldria albirar la perfecció meritòria...», rumiava l'Adrià mentre entonava l'*Inclina, Domine, aurem tuam ad me* de l'introit de la missa ferial. «Si Déu havia d'inclinar la seva orella a mi, què en pensaria, d'aquell disbarat de cants!», concloïa l'Adrià. Podia pensar que aquella acció espiritual era vera i que certament Déu inclinava la seva orella i exaudia els cants de súplica. La bellesa del cant gregorià d'aquell introit era intrínseca, això és, independent de la seva execució. I era talment propiciatòria que el mèrit espiritual que se'n derivava es podia considerar genuí. Ara bé: per quin motiu Déu havia d'inclinar l'orella? Per escoltar la llista inacabable de pecats imaginaris dels seminaristes i frares de Danbudí? «Quina puta merda pensar tantes coses», va dir-se l'Adrià mentre intensificava la perfecció del seu cant.

Mentre el prevost es preparava per senyar-se i iniciar el sant sacrifici, un dels frares va exclamar «*Coram populo!*». Ho va fer com si el to de la seva veu tingués el poder i la

força per ordenar les accions de tots els qui eren allí congregats. L'Adrià i la resta de religiosos es van girar entre encuriosits i aterrits. El prevost va explicar, amb calma malhumorada, que ell no tenia cap intenció de celebrar cap missa que no fos de cara al poble fidel. Un seminarista, irat i potser cansat del divisiu debat que s'havia anat coent durant els darrers mesos al seminari de Danbudí, va fer-se veure i va declamar un engolat «*Coram Deo!*». D'altres seminaristes es van començar a afegir al clam del *coram Deo*. L'Adrià va baixar del cor i, davant l'altar, va estendre els braços en forma de creu, va alçar els ulls com si haguessin de tocar les portes del cel i va cridar: «*Ad orientem!*».

Durant almenys mil cinc-cents anys, el sant sacrifici de la missa s'havia celebrat amb el sacerdot orientat vers l'est, retent culte a Déu U i Tri. El procés de la tradició. La pluja era també el procés —un procés d'antigor i mantes veus—. *Vox populi, vox Dei*. La tromba va arribar al cap d'escassos anys a causa de l'estupidesa d'un populatxo en forma de clergues erudits, revolucionaris i subversius. De la missa de sempre es va passar a la «missa» del *novus ordo*: nova missa, nova teologia. En nom del poble i per al poble —però sense el poble—, l'altar es va transformar en una taula eucarística on els fidels gaudien de la «participació activa» durant la neomissa. Més vianda tenia el *gulag* de Stalin que neocollonada neoactiva el fidel postconciiliar! La gana de la pallassada postmoderna exterminava l'*ad orientem*. Així va néixer l'hermenèutica de la ruptura; així es van covar les guerres litúrgiques de l'*Orbis Catholicus*. Aquell matí la guerra litúrgica lliurava una nova batalla dins la capella al fons del parc del seminari de Danbudí.

De seguida, més seminaristes es van sentir interpel·lats i van baixar del cor per afegir-se a l'exigència d'una missa celebrada de cara a Déu, vers l'orient litúrgic. Un estol de papus negres, símbol de l'ordre, es revoltava, aquell matí a la capella al fons del parc del seminari de Danbudí. Quatre frares en sanguina també van baixar a la palestra que ja era aquell tros de capella. Van començar a estovar culs com si per un *Deus vult* fossin posseïts: servien el cadàver penjat a la fusta sota l'ogival obertura. Més seminaristes i més frares van unir-se al batibull d'aquella missa *in tempore belli*. El prevost i els seus acòlits no sabien què fer. La massa amorfa d'insectes li havia usurpat el poder. Així funcionava la democràcia. El petit reietó d'aquell esquifit reialme no tenia ni regne ni corona. El poble d'activa participació havia parlat amb veu unísona i discordant. *Coram* aquí, *coram* allà. *Deus cum populo*. Déu, tanmateix, no era amb el poble: no era una guerra justa. Cap dels religiosos no ho sabia. La seva fe els mantenia en aquell èxtasi falsíssim de la raó absoluta. Cada cop de puny, cada coça, cada guitza, cada esgarrapada que aquell bandidatge, que aquells bandits religiosos s'infligien els uns els altres era una demostració pura i immaculada de l'amor fraternal del cristià.

Ah, l'amor!

Si la fe movia muntanyes, l'amor les sostenia. L'Adrià ho feia tot per amor: creia en les coses més absurdes i increïbles, actuava com un insecte, obeïa com un insecte, vivia com un insecte, s'inventava pecats d'insecte —tot per mor de l'amor de Déu!—. Antigament, tot el món era boig, però Déu va donar als homes l'amor. Ara de la bogeria se'n deia amor. Cada batalla, cada extenuació que

rebaixava la dignitat de l'home era una mostra d'amor incondicional. L'assassinat de Jesús a l'Arbre de la Creu era un acte d'amor infinita. El primer assassinat del món va ser comès per gelosia; l'assassinat més important de la història es va cometre per amor. No debades, les grans amors són amors passionals —i la del Crist va ser una amor talment passional—. Una vegada l'Adrià va sentir algú proclamar la *sainte haine*, l'odi sant, com una de les formes més purificades d'amor. Ho va dir una comunista —o això creia en el seu record espès—. Un seminarista a qui queia especialment malament feia un moment que li havia etzibat un esquerre amb mala folla i ara li feia mal tota la cara. Havia caigut a terra. Des de la inferioritat de les seves noves vistes arran del paviment de la capella, admirava aquell ball de sotanes i hàbits. Era captivador. Gris i negre en dansa. El moviment d'aquelles faldilles pretesament masculines era possiblement l'acte litúrgic i de bellesa més perfecte i excels de tot el matí. No s'havia de canviar res. Era caritat evangèlica, era un acte apostòlic, un auto-de-fe, l'esperança de la vida eterna. *Monadis conspicuum centrale punctum*. Vuitanta milions de gonelles dansant com una màniga marina. El caos perfecte —l'ordre còsmic—. U. U. U. L'Adrià no volia que aquella visió divinal s'acabés. Notava la verticalitat d'aquell sòl horitzontal. S'explicava per fe aquella harmonia caòtica, o bé s'explicava per matemàtica vilificada? Què hi dirien els sants doctors de l'Església? «D'una acció intrínsecament malvada, negativa, pecaminosa, llorda, allunyada del Bé summe, el mal, no en pot mai derivar una acció bona, positiva, justa, santa i bella, pròpia de la idea del Bé *ἡ τοῦ ἀγαθοῦ ἰδέα*; *dixit pinxitque* sant Alfons Maria de Ligori, doctor en teo-

logia moral segons la S. M. Iclèsia». Aquell ball de sotanes era el mal i així creava el bé, el gran Bé, el Summe BÉ. Una visió tan humanalment violenta podia menar a la visió de Déu. *Gott mit uns*, Déu amb nosaltres: perquè cada peça del tauler, perquè cada home alçat en acció pura és una manifestació veritable de Déu. *Cum populo, cum Deo*. Democràcia, conflicte, síntesi. Ningú no estava equivocat, tothom tenia raó. I en aquella dialèctica màgica es creava la divinitat vera. La veia, la tenia, l'atenyia.

Quan el prevost en pànic va rebre la santa hòstia *hoc est enim Corpus meum*, es va consumir la creació d'aquell demiürg comunitari. *Les hommes naissent et demeurent libres et égaux en droits*, tenien tots la llibertat dels mateixos drets que els igualaven. El reietó caigut a la capella al fons del parc del seminari de Danbudí. La gran batussa de la litúrgia. La ruptura fraternal i les pinyes amoroses. La cara adolorida i ensangonada. El ball harmònic de sotanes de seminaristes i frares. L'Adrià, per primer cop, ja no veia ni sentia Déu: ara el coneixia.

—Us ho dic amb tota veritat, he conegut Déu i solament la més justa i radical violència que és l'amor permet d'accedir-hi! —va cridar l'Adrià.

—Quina mena de Déu és aquest? —va inquirir el metge.

—És aquí, a la capella que hi ha al fons del parc del seminari de Danbudí. Qui ets? —va replicar, nerviós i desorientat l'Adrià.

—Una altra dosi —va concloure el metge.

L'infermer va prémer un botó i una forta descàrrega

elèctrica va sacsejar l'Adrià. No sabia quanta estona feia que era allí. Lentament, Danbudí en un record, es va adonar que era lligat en un llit. Uns homes abillats amb bata blanca i cares inexpressives de gos mal passejat l'envoltaven. No hi veia més enllà. Els ulls desorbitats de l'Adrià no podien entendre la situació. La dolor vivíssima de les descàrregues elèctriques l'estava deixant extenuat. Una i una altra. Per què?

L'Adrià va quedar inconscient, amb el cos rígid i l'esquena encorbada com un arc de mig punt. Uns espasmes al coll i les extremitats van seguir la mortal rigidesa.

—El subjecte sofreix SE. Sembla que la fase clònica ja passa i entra en el període postictal. Administri dosi intravenosa de 400 mg de fenobarbital —va indicar el professor Urmeneta al metge assistent. Seguidament, va marxar amb pas feixuc però prest.

L'Adrià va sentir-se alleujat. Mig inconscient encara, incapaç de controlar la bava que li lliscava llavi avall, sentia que havia perdut el rampell anal. Una punxada el va posar en tensió novament. Van passar uns moments, o potser més. Tot era d'una blancor falsa, de llum falsa, d'hommes falsos.

—On... soc? —balbucejava l'Adrià.

—Slätt —va sentir l'Adrià poc abans de caure en un son fals.